

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

ЦЕНТЪР ЗА КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

VII клас

21 МАЙ 2012 г.

ВАРИАНТ 2

УВАЖАЕМИ УЧЕНИЦИ,

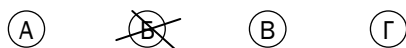
Тестът съдържа 25 задачи по български език и литература.

Задачите са два вида: със структуриран отговор с четири възможности за отговор, от които само един е верният, и с кратък свободен отговор.

Отговорите отбелязвайте със син цвят на химикалката в листа за отговори. Може да работите и върху тестовата книжка, но напомняме, че листът за отговори е официалният документ, който ще се оценява. Поради това е задължително верните според Вас отговори да отбелязвате внимателно в листа за отговори.

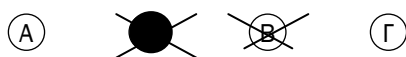
За да отбележите своя отговор, срещу номера на съответната задача зачертайте със знака **X** буквата на избора от Вас отговор.

Например:

Ако след това прецените, че първоначалният Ви отговор не е верен, запълнете кръгчето с грешния отговор и зачертайте със знака **X** буквата на друг отговор, който приемате за верен.

Например:

За задачите със свободен отговор в листа за отговори е оставено празно място. Използвайте това място, за да запишете своя отговор.

Ако след това прецените, че записаният свободен отговор не е верен, задраскайте го с хоризонтална черта и запишете над него отговора, който според Вас е правилен.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е зачертана със знака X. За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Въпроси с избираем отговор

Прочетете текста и разгледайте таблицата, за да изпълните задачи от 1. до 4. включително.

Според Световната здравна организация здравето е състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, а не само отсъствие на болест. То е резултат от взаимодействието на редица фактори, които са свързани в система и действат на различни нива.

В тази система на първо ниво е човекът със своите индивидуални физически особености, които обуславят здравословното му състояние.

Следващото ниво е начинът на живот. Влошени здравословни показатели се наблюдават при лицата с ясно изразени рискови фактори например недояждане, затлъстяване, тютюнопушене, недоспиване, употреба на алкохол и на наркотици.

Индивидуалното поведение до голяма степен се определя от средата, в която човек расте и се развива, т.е. на трето ниво в системата се нарежда влиянието на семейната среда.

Следват факторите, които произтичат от условията на живот и на работа – местоживеене, степен на образование, работно място, доходи.

Като определящи се извеждат и факторите, свързани с околната среда. Най-голямо влияние върху здравето оказват вредните газове, отпадъците, пожарите, шумата.

<i>Нива</i>	<i>Фактори</i>
I	Възраст, пол, ръст, тегло
II	Хранителен и спортен режим, санитарно-хигиенни навици, редовни медицински прегледи, позитивно мислене
III	Бит, родители, братя, сестри, близки
IV	Образование, здравеопазване, трудова заетост, безработица
V	Атмосферен въздух, питейни води, почви, шум

1. Текстът е част от:

- А) статия във вестник
- Б) учебник по медицина
- В) художествена творба
- Г) научна статия по медицина

2. Кое твърдение е вярно, като се има предвид информацията и от текста, и от таблицата?

- А) Текстът и таблицата представят изчерпателна информация за дейността на Световната здравна организация.
- Б) Информацията в първия абзац на текста е в пряка връзка само с първия ред от таблицата и я допълва.
- В) Текстът посочва факторите, които влияят върху здравословното състояние на човека, а таблицата – примери за тях.
- Г) В текста се посочват начини за преодоляване на вредни навици, а в таблицата – рецепти за здравословен начин на живот.

3. Кое ниво, посочено в таблицата, допълва информацията от третия абзац на текста?

- А) първото
- Б) второто
- В) третото
- Г) четвъртото

4. Допълнете изречението, като имате предвид информацията и от текста, и от таблицата.

В последния абзац на текста и в последното ниво от таблицата са посочени примери за .....

- А) фактори на икономическия растеж
- Б) фактори на околната среда
- В) социални фактори
- Г) културни фактори

5. Кое от изреченията е сложно съставно с подчинено обстоятелствено изречение?

- А) Вървяха по пътя, край на който не се виждаше.
- Б) Когато излезе вън, всички с радост го поздравиха.
- В) Бях твърдо убедена, че времето няма да ми стигне.
- Г) Че е силен, амбициозен и решителен, знаеха всички.

6. Какъв е видът на подчиненото изречение?

Който говори много, казва малко.

- А) подчинено определително изречение
- Б) подчинено подложно изречение
- В) подчинено допълнително изречение
- Г) подчинено обстоятелствено изречение

7. В кое изречение подчертаният глагол е в несвършен вид?

- А) Ще помисля върху предложението ти за срещата.
- Б) Сутрин обикновено закусвам с чай и сандвич.
- В) Трябва да отида непременно на концерта в петък.
- Г) Ще тръгна рано за тренировка в спортната зала.

8. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) Съобщението, че влакът от Стара Загора ще закъснее, много ме притесни.
- Б) Тя взе чантата, която ѝ подариха за рождения ден, и си тръгна щастлива.
- В) Когато зимата, студена и мразовита, настъпи, цялата земя се скова от студ.
- Г) Справяше се с трудностите дори, когато сама не беше убедена в успеха.

9. В кое изречение е използвана глаголна форма в повелително наклонение?

- А) Късно снощи слушах музика, и то каква музика!
- Б) Толкова ми е задушно в тази препълнена зала!
- В) Колко е красива луната в тази пролетна вечер!
- Г) Преди да направиш нещо, мисли задълбочено!

10. Кое от посочените фразеологични словосъчетания означава *сръчност* ?

- А) има две леви ръце
- Б) от нищо нещо прави
- В) на мравката път прави
- Г) отпусна му края

11. Коя от подчертаните думи е употребена неправилно в изречението?

Новият български филм А), който гледах вчера, ме впечатли Б) и силно В) ми взаимодействия Г).

12. С коя от посочените думи твърдението ще е вярно?

Иречек познава добре българите и затова никак не се учудва от тази ..... на бай Ганя.

- А) чувствителност
- Б) изисканост
- В) гостоприемност
- Г) фамилиарност

13. В кой от редовете има пунктуационна грешка при цитирането?

- А) Младият разпоредител в театъра призова: „Побързайте, представлението започва!”.
- Б) Тази вълнуваща Вазова творба има следното мото: „Аферим, бабо, машаллах”.
- В) Със сравнението: „идат като тигри” е разкрита ожесточеността на поробителите.
- Г) Нашият „език свещен” е звучен, богат и красив, но е много труден за чужденците.

14. От коя творба е откъсът?

... Едно безгранично благоговение бе отпечатано по лицата на всички! Всички лица бяха сериозни, излеко бледни и като че изтръпнали! Като че не пред творението божие, а пред самия бог бяха изправени!...

- А) „Бай Ганьо ” („Бай Ганьо на гости у Иречека”)
- Б) „Една българка“
- В) „Немили-недраги“
- Г) „До Чикаго и назад“ („Ниагара”)

15. С кой от посочените изрази твърдението ще е вярно?

В лирическото отстъпление във втора глава на творбата „Немили-недраги” повествователят .....

- А) описва кръчмата на храбрия Знаменосец
- Б) представя вълнуващата реч на Странджата
- В) споделя пряко свои мисли и чувства
- Г) запознава читателя с главните герои

16. „Заточеници” от Пейо Яворов е:

- А) ода
- Б) поема
- В) елегия
- Г) балада

17. В коя творба е пресъздаден мотивът за прераждането на влюбените души?

- А) „Заточеници”
- Б) „По жътва”
- В) „На прощаване в 1868 г.”
- Г) „Неразделни”

18. За кого от посочените творци се отнася следният факт от биографията му?

Когато е на осем години, замръзва на зимната пързалка, заболява тежко, остава недъгав и всяко движение му причинява огромно физическо страдание.

- А) Пейо Яворов
- Б) Пенчо Славейков
- В) Алеко Константинов
- Г) Елин Пелин

Въпроси с кратък свободен отговор

19. Попълнете таблицата, като в първата колона запишете буквата, с която е означен видът на наклонението, а във втората колона – цифрата на глаголната форма в същото наклонение.

А) преизказна глаголна форма	1) не разчитай
Б) изявително наклонение	2) би ли подал
В) повелително наклонение	3) се вдъхновил
Г) условно наклонение	4) съобщили сме

20. Преобразувайте пряката реч в изречението в непряка, като спазите правилата за пунктуационно оформяне и запазете основното глаголно време.

„Ние, децата, разбираме някои работи по-добре от възрастните“ – сподели гостуващият в телевизионното предаване наш съученик.

21. Препишете подчиненото допълнително изречение в състава на сложното смесено изречение.

Повикаха часовникаря и след дълги разговори и прегледи той започна да поправя машинката, като предупреди, че с нея трябва да се отнасят много грижливо, защото зъбците на колелата се били изтъркали.

22. Препишете текста, като редактирате правописните и пунктуационни грешки, както и грешките в членуването.

Във сряда е последния от поредицата стодени и мразувити дни. Мъглите ще са по-трайни по поречието на Дунав като ще се задаржат през целият ден. След полунощ ще се увеличи облачността. Вятъра ще е слаб от северо изток.

23. Попълнете таблицата, като в първата колона запишете буквата, а във втората посочите заглавието на художествената творба, от която е съответният цитат.

- А) „Имот ли искаме, или къщи? Та ние заряхахме нашия имот и къщи доброволно.”
- Б) „И тя го видя как той се изгуби в гората, като куцаше. Очите ѝ се наляха със сълзи.”
- В) „Над полето, сякаш с кръст в ръка, прехвъркна надеждата, по нея радостта.”
- Г) „...преди да почне обедата, начева да се кръсти, ама хем се кръсти, хем се усмихва...”

24. В първата колона запишете буквата, след която са представени думи на герои от изучени в VII клас творби, а срещу нея във втората колона – името на литературния герой, който произнася тези думи.

- А) „... нося си аз чушки; нали знаете, „България майка мила” не може без лютичко...”
- Б) „Благодаря ти, благодаря ти, братко мой! Ази скоро ще си ида: няма да ме има вече.”
- В) „Някои от „ония” трябва да бъдат! Какво ще се прави сега? Не пуцам!”
- Г) „Тая пуста царщина тъй ли се лесно разсипва!... Изтрепаха ви като пилци.”

25. Запишете в две-три изречения внушението на изречението *Спеше и манастирът, глух и пустинен*, употребено в трета част на Вазовата творба „Една българка”.